

Briuselis, 2021 m. lapkričio 30 d.
(OR. en)

14430/21

SPORT 83
EDUC 395
COMPET 868
ECO 137
EMPL 527
JEUN 145
SAN 710
SOC 702

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 13711/21

Dalykas: Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų
rezoliucija dėl pagrindinių Europos sporto modelio požymių

Delegacijoms priede pateikiama 2021 m. gegužės 29–30 d. posėdyje Tarybos (švietimas, jaunimas, kultūra ir sportas) patvirtinta Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų rezoliucija dėl pagrindinių Europos sporto modelio požymių.

Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų rezoliucija dėl pagrindinių Europos sporto modelio požymių

PRIMINDAMI, KAD:

1. Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 6 straipsnyje sportas nurodomas kaip viena iš sričių, kuriose valstybių narių veiksmai turėtų būti remiami, koordinuojami ir papildomi ES lygmens veiksmais;
2. pagal SESV 165 straipsnio 1 dalį „Sąjunga prisideda prie Europos sporto reikalų skatinimo, kartu atsižvelgdama į jo specifinį pobūdį, savanoriška veikla paremtas struktūras bei jo socialinę ir švietimo funkciją“;
3. pagal SESV 165 straipsnio 2 dalį Sąjungos veiksmais siekiama „plėtoti europinę pakraipą sporto srityje, skatinant teisingumą bei atvirumą sporto varžybose ir už sportą atsakingų organizacijų bendradarbiavimą, taip pat saugant sportininkų ir sportininkių, ypač pačių jauniausių, fizinį ir moralinį integralumą“;
4. Tarybos išvadose dėl COVID-19 pandemijos poveikio ir sporto sektoriaus gaivinimo valstybių narių prašoma „skatinti sporto federacijas, klubus, organizacijas ir sportininkus solidariai prisidėti prie tvaraus sporto sektoriaus atsigavimo ir tolesnio vystymosi ir pripažinti Europos sporto modelį¹ kaip tokį pavyzdį, grindžiamą solidarumo sistema“;

¹ „Nors dėl Europos sporto struktūrų įvairovės nėra bendros Europos sporto modelio apibrėžties, šis modelis yra atpažįstamas dėl kai kurių pagrindinių požymių. Tokie požymiai, be kita ko, yra: piramidės struktūra, atvira perkėlimo į aukštesnę arba žemesnę lygą sistema, masiškumu grindžiamas požiūris ir solidarumas, vaidmuo nacionalinės tapatybės požiūriu, savanoriška veikla grindžiamos struktūros ir sporto socialinė bei šviečiamoji funkcija.“

5. 2021–2024 m. Europos Sąjungos darbo plano sporto srityje prioritetinėje srityje „Sąžiningumo ir vertybių apsauga sporte“ Europos sporto modelis nurodomas kaip viena iš pagrindinių temų;
6. peržiūrėtoje Europos sporto chartijoje, kurią 2021 m. spalio 13 d. priėmė Europos Taryba, „išryškunami bendri Europos sporto sistemos ir jos organizavimo požymiai, kuriuos sporto judėjimas suvokia kaip Europos sporto modelį“;

PRIPAŽINDAMI, KAD:

7. sporto organizavimas Europoje grindžiamas pagrindine teise laisvai jungtis į asociacijas. Jis taip pat grindžiamas tokiomis vertybėmis kaip skirtingų sporto lygmenų – ypač profesionalaus ir masinio sporto – tarpusavio solidarumas, sąžiningumas, integralumas, atvirumas, lyčių lygybė ir geras valdymas;
8. pagrindiniai požymiai, charakterizuojantys didžiąją dalį vertybėmis grindžiamo organizuoto sporto Europoje – tai sporto organizavimas autonominiu, demokratiniu ir teritoriniu pagrindu, taikant piramidinę struktūrą, apimant visus sporto lygmenis nuo masinio iki profesionalaus sporto, įtraukiant tiek klubų, tiek nacionalinių komandų varžybas, įskaitant mechanizmus, skirtus užtikrinti finansinį solidarumą, sąžiningumą ir atvirumą varžybose, pavyzdžiui, perkėlimo į aukštesnes ir žemesnes lygas principą;
9. vertybėmis grindžiamas organizuotas sportas Europoje paprastai yra struktūruotas nacionaliniu pagrindu, ir organizuojamas iš esmės kiekvienai sporto šakai tenkant po vieną federaciją – tai suteikia galimybę taikyti visapusišką požiūrį į taisykles, reglamentus ir standartus, taip pat laikytis varžybų kalendorių ir kvalifikavimosi varžyboms reikalavimų. Šios organizacijos siekia užtikrinti profesionalaus ir masinio sporto tarpusavio finansinį solidarumą, taip pat aukščiausio lygio gerą valdymą, pagrindines ir žmogaus teises, psichinę ir fizinę sveikatą ir sportininkų saugą, užkirsti kelią bet kokios formos diskriminacijai ir skatinti sporto integralumą;

10. sportas taip pat pats savaime yra svarbus ekonomikos sektorius Europoje, prisidedantis prie ekonomikos augimo, vystymosi ir užimtumo galimybių², su naujais sporto srities suinteresuotaisiais subjektais ir požiūriais, pavyzdžiui, sporto industrija, rėmėjais, žiniasklaida, dideliais renginiais, naujomis sporto rūšimis, sportininkų vaidmeniu ir t. t. Toliau plėtojant sportą Europoje, reikėtų atsižvelgti ir į šiuos naujus suinteresuotuosius subjektus ir požiūrius;

PABRĖŽDAMI, KAD:

11. sporto federacijos turėtų atlikti itin svarbų vaidmenį prižiūradamos savo atitinkamų sporto šakų organizavimą bei veikimą ir demokratiškai, subalansuotai ir darniai derinti sportininkų, klubų ir lygų, sirgalių ir kitų suinteresuotųjų subjektų bei kitų sporto organizacijų interesus, kad visi prisidėtų prie sporto sveiko vystymosi;
12. sportininkų teisių ir pareigų apsaugos mechanizmai, kaip antai nediskriminavimas, prieiga prie informacijos, atstovavimas sporto organizacijoje, privatumas ir teisingas bylų nagrinėjimas, taip pat sportininkų naudojimas šiais mechanizmais yra nepaprastai svarbūs siekiant puoselėti gero valdymo principus vertybėmis grindžiamame organizuotame sporte, kuriame sportininkai turi būti išklausomi ir į jų nuomonę turi būti atsižvelgiama;
13. finansinis solidarumas yra vienas iš svarbiausių vertybėmis grindžiamo organizuoto sporto požymių. Jis gali padėti užmegzti, palaikyti ir stiprinti profesionalaus ir mėgėjų sporto ryšį, komerciniu požiūriu mažiau patrauklių varžybų bendrą finansavimą, taip pat savanorių, sportininkų, trenerių, teisėjų ir kt. mokymą. Be to, reikėtų remti ir veiklą, kuria sporte skatinama pagarba vertybėms, pavyzdžiui, pagrindinėms ir žmogaus teisėms, demokratijai, solidarumui, socialinei integracijai, lyčių lygybei, jaunimo ugdymui, vaiko teisėms ir švietimui per sportą;

² Europos Komisijos tyrimo ataskaita: Sporto ekonominio poveikio naudojant palydovines sporto sąskaitas tyrimas, 2018 m. balandžio mėn.

14. organizuotas sportas Europoje susiduria su vidaus ir išorės grėsmėmis, pavyzdžiui, prasto valdymo, korupcijos, manipuliacijų sporto srityje, finansinio nestabilumo, žmogaus teisių pažeidimų, dopingo, rasizmo, smurto, lyčių nelygybės atvejais, didėjančia komercializacija ir tendencija pirkti, užuot treniravus jaunus sportininkus. Visa tai reikalauja atsako, glaudžiai bendradarbiaujant su atitinkamomis valdžios institucijomis ir organizacijomis, kurios turėtų saugoti sporto vertybes ir integralumą, skatinti gerą valdymą ir turėtų užtikrinti pozityvią sporto ateitį;
15. geras valdymas sporto srityje yra būtina sporto organizacijų ir federacijų autonomijos ir savireguliacijos sąlyga, laikantis demokratijos, skaidrumo, integralumo, solidarumo, lyčių lygybės, atvirumo, atskaitomybės ir socialinės atsakomybės principų. Nepaprastai svarbu, kad sporto organizacijos ir federacijos palaikytų ir, jei įmanoma, keltų savo gero valdymo standartus, suteikdamos žodį sportininkams ir sirgaliams;
16. siekiant užtikrinti ilgalaikį sporto gyvybingumą, fundamentaliai svarbu išlaikyti ir prireikus sustiprinti konkurencinę pusiausvyrą, kad būtų užkirstas kelias nesąžiningam pranašumui. Siekiant skatinti sąžiningas, konkurencines ir subalansuotas sporto varžybas, reikia apsvarstyti įvairias priemones, tiek skirtas trumpalaikiams poreikiams, tiek orientuotas į ilgalaikius pokyčius;

ATSIŽVELGDAMI Į TAI, KAD:

17. nacionalinių komandų varžybos yra neatsiejama organizuoto sporto Europoje dalis³. Jos atlieka esminį vaidmenį ne tik propaguojant nacionalinį identitetą ir įkvepiant jaunus sportininkus pasiekti savo sportinių rezultatų aukščiausią potencialą, bet ir skatinant solidarumą su masiniu sportu ir rodant sektinus pavyzdžius jaunesnėms kartoms;
18. visų rūšių ir visų lygmenų sporto organizacijos turėtų siekti plėtoti skaidrumo kultūrą ir nustatyti procedūras, pagrįstas gero valdymo principais, kuriais užtikrinamas nepriekaištingas jų finansinių išteklių valdymas, griežta kontrolė siekiant užkirsti kelią interesų konfliktams, korupcijai ir riboti laikotarpiai renkamosiose pareigose;

³ Žr., pvz., Tsjalle van der Burg: ES konkurencijos teisė, futbolas ir nacionalinės rinkos (angl. *EU competition law, football and national markets*), tiriamasis straipsnis, 2020 m. gruodžio 30 d.

19. dėl didėjančios profesionalaus sporto komercializacijos sportas darosi vis labiau į pelną orientuota veikla – šį procesą visų pirma skatina transliavimo teisių vertė. Nors tai padeda generuoti finansinius išteklius didesniai skaičiui sportininkų, sporto komercinio aspekto vystymas gali kelti pavojų sporto vertybėms;
20. šiuo metu, kai sporto modernizavimas suteikia naujų finansinių galimybių išnaudojant sporto ekonominį potencialą, itin svarbu, kad vertybėmis grindžiamas organizuotas sportas išsaugotų sporto integralumą, laikytųsi gero valdymo principų, gerbtų nacionalinę, ES ir tarptautinę teisę ir išlaikytų vienodas sąlygas, būtinas siekiant veiksmingai įgyvendinti visų subjektų tarpusavio solidarumo vertybes;
21. tam tikros Europos sporto vertybės ir tradicijos daro teigiamą poveikį visuomenei ir turėtų būti skatinamos, kartu pabrėžiant Europos sporto struktūrų įvairovę ir kompleksiskumą. Šioje rezoliucijoje išryškinami pagrindiniai Europos sporto modelio požymiai, daugiausia dėmesio skiriant vertybėmis grindžiamam organizuotam sportui;

PRAŠO VALSTYBIŲ NARIŲ, LAIKANTIS SUBSIDIARUMO PRINCIPŲ IR ATITINKAMAIŠ LYGMENIMIS:

22. remti pagrindinius Europos sporto modelio požymius, pavyzdžiui, asociacijų laisvę, piramidinę struktūrą, atvirą perkėlimo į aukštesnes ir žemesnes lygas sistemą, masiškumu grindžiamą požiūrį ir solidarumą, vaidmenį nacionalinei tapatybei, bendruomenių kūrimą ir savanoriška veikla grindžiamas struktūras, taip pat jo socialines švietimo, kultūrinės ir sveikatos funkcijas, laikantis atitinkamų ES teisės nuostatų;

23. toliau nagrinėti pagrindinius Europos sporto modelio požymius ir tęsti dėl jų vykstančias diskusijas su visais sporto suinteresuotaisiais subjektais, pripažįstant požiūrių įvairovę ir naujus pokyčius skirtingose sporto rūšyse, atsižvelgiant vertybėmis grindžiamo organizuoto sporto principų, pavyzdžiui, vedant ES struktūrinį dialogą sporto klausimais;
24. propaguoti sporto ir sporto organizacijų, valdomų laikantis demokratijos, skaidrumo, integralumo, solidarumo, lyčių lygybės, atvirumo, atskaitomybės, prieinamumo, socialinės atsakomybės ir pagarbos pagrindinėms bei žmogaus teisėms principų, vertybes;
25. pripažinti ir išsaugoti specifinį sporto pobūdį ir jo struktūras, grindžiamas savanoriška veikla, taip pat sporto valdymo organų autonomiškumą organizuoti sporto šakos, už kurią jie yra atsakingi, veiklą, kartu laikantis nacionalinės, tarptautinės ir ES teisės;
26. pripažinti savanorių, masinio lygmens sporto klubų, šeimų ir vietos bendruomenių indėlį sporto srityje ir, kai tikslinga, juos remti;
27. stiprinti politiką, skirtą sportininkų ir sporto darbuotojų mokymui ir švietimui skatinti, nes jie prisideda prie socialinių, edukacinių, ekonominių ir platesnių sporto interesų skatinimo;
28. atkreipti dėmesį į pasekmes, kurių organizuotam sportui Europoje galėtų turėti uždaros sporto varžybos, pavyzdžiui, sporto kvalifikacinių procesų, kurie paprastai grindžiami sportiniais nuopelnais, esminiai pakeitimai;
29. Europos sporto klausimus įtraukti į Konferencijos dėl Europos ateities diskusijas;

PRAŠO EUROPOS KOMISIJOS:

30. remti pagrindinius Europos sporto modelio požymius, pavyzdžiui, asociacijų laisvę, piramidinę struktūrą, atvirą perkėlimo į aukštesnes ir žemesnes lygas sistemą, masiškumu grindžiamą požiūrį ir solidarumą, vaidmenį nacionalinei tapatybei, bendruomenių kūrimą ir savanoriška veikla grindžiamas struktūras, taip pat jo socialines švietimo, kultūrinės ir sveikatos funkcijas, laikantis atitinkamų ES teisės nuostatų;
31. toliau nagrinėti pagrindinius Europos sporto modelio požymius ir tęsti dėl jų vykstančias diskusijas su visais sporto suinteresuotaisiais subjektais, pripažįstant požiūrių įvairovę ir naujus pokyčius skirtingose sporto rūšyse, atsižvelgiant vertybėmis grindžiamo organizuoto sporto principų, pavyzdžiui, Komisijai atliekant Europos sporto modelio (-ių) tyrimą, vedant ES struktūrinį dialogą sporto klausimais ir t. t.;
32. remti sporto vaidmenį ir jo edukacinį aspektą, pavyzdžiui, sportininkų dvikryptę karjerą ir tvarų tų kryptių derinimą, pagal savo kompetenciją ES ir tarptautinės teisės atžvilgiu;
33. toliau pripažinti ir suteikti galimybę praktiškai realizuoti specifinį sporto pobūdį, taip pat pat jo savanoriška veikla grindžiamas struktūras, kurios turėtų veikti užtikrindamos aukšto lygio gerą valdymą, skaidrumą, atskaitomybę, socialinę atsakomybę, įtraukumą, integralumą, demokratiją, savireguliaciją ir pagarbą pagrindinėms bei žmogaus teisėms;
34. pagal savo kompetenciją puoselėti bendradarbiavimą ir struktūrinį dialogą su sporto judėjimu, sportininkų grupėmis, komerciniais organizatoriais ir kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, kartu atsižvelgiant į specifinį sporto pobūdį;
35. atkreipti dėmesį į pasekmes, kurių uždaros sporto varžybos galėtų turėti organizuotam sportui Europoje, pavyzdžiui, sporto varžybų sąžiningumui ir atvirumui, savanoriška veikla grindžiamoms struktūroms ir socialinei bei edukacinei funkcijai;
36. Europos sporto klausimus įtraukti į Konferencijos dėl Europos ateities diskusijas;

PRAŠO SPORTO JUDEJIMO, ATSIŽVELGIANT Į SPORTO ORGANIZACIJŲ
AUTONOMIŠKUMĄ:

37. remti pagrindinius Europos sporto modelio požymius, pavyzdžiui, asociacijų laisvę, piramidinę struktūrą, atvirą perkėlimo į aukštesnes ir žemesnes lygas sistemą, masiškumu grindžiamą požiūrį ir solidarumą, vaidmenį nacionalinei tapatybei, bendruomenių kūrimą ir savanoriška veikla grindžiamas struktūras, taip pat jo socialines švietimo, kultūrinės ir sveikatos funkcijas, laikantis atitinkamų ES teisės nuostatų;
38. toliau nagrinėti pagrindinius Europos sporto modelio požymius ir tęsti dėl jų vykstančias diskusijas su visais sporto suinteresuotaisiais subjektais, pripažįstant požiūrių įvairovę ir naujus pokyčius skirtingose sporto rūšyse, atsižvelgiant vertybėmis grindžiamo organizuoto sporto principų, pavyzdžiui, vedant ES struktūrinį dialogą sporto klausimais;
39. skatinti visų lygmenų sporto organizacijų solidarumą siekiant prisidėti prie atsigavimo po COVID-19 pandemijos, sporto sektoriaus tvarumo ir tolesnio vystymosi;
40. laikytis tarptautinio sporto kalendoriaus reikalavimų ir juos derinti, taip pat dalyvauti solidarumo programose;
41. įsipareigoti užtikrinti finansinį profesionalaus ir mėgėjų sporto solidarumą ir aukščiausius gero valdymo, saugos ir integralumo standartus sportininkams, darbuotojams, teisėjams ir žiūrovams;
42. bendradarbiauti su visais suinteresuotaisiais subjektais, ypač su sporto valdymo organais, siekiant saugoti ir stiprinti pagrindines ir žmogaus teises, visų pirma sportininkų teises visoje su sportu susijusioje veikloje ir sportininkų sveikatą atsižvelgiant į didėjančią sporto varžybų skaičių, taip pat lyčių lygybę ir socialinę įtrauktį vengiant visų formų diskriminacijos;

43. užtikrinti, kad būtų įdiegti veiksmingi vidaus ir išorės mechanizmai siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi gero valdymo principų ir gerbiamos pagrindinės bei žmogaus teisės, taip pat būtų taikomi tinkami stebėsenos, ataskaitų teikimo ir sankcijų mechanizmai;
44. užtikrinti, kad aukščiausio lygio ir profesionalios sporto varžybos būtų organizuojamos laikantis sporto varžybų atvirumo principo, pirmenybę teikiant sportiniams nuopelnams;
45. bendradarbiauti su švietimo įstaigomis, kad būtų praktiškai realizuotas tvarus sporto ir švietimo derinys siekiant visapusiško sportininkų vystymosi, gerovės ir integralumo;
46. kai tikslinga, skatinti ir sudaryti palankesnes sąlygas jauniems sportininkams ir nepakankamai atstovaujamos grupės dalyvauti sprendimų priėmimo sporto srityje procese ir į jį įsitraukti;
47. kurti sportininkų teisių ir pareigų, pavyzdžiui, nediskriminavimo, galimybės gauti informaciją, atstovavimo sporto organizacijose, privatumo ir teisingo bylos nagrinėjimo, apsaugos mechanizmus, ir skatinti sportininkus naudotis šiais mechanizmais;
48. gerbti pagrindines ir žmogaus teises ir šiuo atžvilgiu priimti atskaitingus sprendimus dėl svarbių sporto renginių šeimininkų tiek Europos Sąjungoje, tiek už jos ribų⁴.

⁴ Remiantis 2021 m. sausio 27 d. laišku, pasirašytu 27 už sportą atsakingų ministrų ir nusiųstu Komisijos narei Mariya Gabriel.

Apibrėžtis

Šioje rezoliucijoje:

Vertybėmis grindžiamas organizuotas sportas Europoje

Vertybėmis grindžiamas organizuotas sportas remiasi asociacijų laisve ir vertybėmis, tokiomis kaip geras valdymas, sauga, integralumas, solidarumas, įskaitant finansinį solidarumą, sportininkų sveikata ir sauga, pagarba pagrindinėms ir žmogaus teisėms ir lyčių lygybė, taip pat savanoriška veikla. Jis paprastai yra struktūruotas nacionaliniu pagrindu, ir organizuojamas iš esmės kiekvienai sporto šakai tenkant po vieną federaciją – tai suteikia galimybę taikyti visapusišką požiūrį į taisykles, reglamentus ir standartus, taip pat laikytis varžybų kalendorių ir kvalifikavimosi varžyboms reikalavimų.

POLITINĖS APLINKYBĖS

1. Europos Taryba, 2021 m. spalio 13 d. priimta Ministrų komiteto rekomendacija CM/Rec(2021)5 valstybėms narėms dėl peržiūrėtos Europos sporto chartijos.
2. 2021 m. vasario 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl COVID-19 poveikio jaunimui ir sportui (2020/2864(RSP))
3. Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų rezoliucija dėl Europos Sąjungos darbo plano sporto srityje (2021 m. sausio 1 d.–2024 m. birželio 30 d.), 2020/C 419/01.
4. Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų išvados dėl COVID-19 pandemijos poveikio ir sporto sektoriaus gaivinimo, 2020/C 214 I/01.
5. Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų išvados dėl trenerių įgalinimo didinant galimybes įgyti įgūdžių ir kompetencijų, 2020/C 196/01.
6. 2012 m. vasario 2 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl ES lygmens veiksmų sporto sektoriuje (2011/2087(INI)).
7. Europos Komisijos komunikatas „ES lygmens veiksmų sporto sektoriuje svarbos didinimas“, KOM (2011) 0012 galutinis.
8. 2000 m. gruodžio 7–10 d. Europos Vadovų Tarybos susitikimas Nicoje, pirmininkaujančios valstybės narės išvados: IV priedas. Deklaracija dėl tam tikrų sporto ir jo socialinės funkcijos ypatumų Europoje, į kuriuos reikėtų atsižvelgti įgyvendinant bendras politikos kryptis.

9. Europos Vadovų Tarybos deklaracija dėl sporto – 2008 m. pirmininkaujančios valstybės narės išvados, 17271/1/08 REV 1.
10. Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos Rezoliucija 1602 (2008) „Būtinybė išsaugoti Europos sporto modelį“.
11. 2008 m. gegužės 8 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Baltosios knygos dėl sporto (2007/2261(INI))
12. Europos Komisijos Baltoji knyga dėl sporto {SEC (2007) 932} {SEC (2007) 934} {SEC (2007) 935} {SEC (2007) 936}.
13. Regionų komiteto nuomonė dėl Europos sporto modelio (1999/C 374/14).
14. Komisijos pranešimas Europos Vadovų Tarybai dėl egzistuojančių sporto struktūrų išsaugojimo ir visuomeninės sporto funkcijos išlaikymo Bendrijoje (Helsinkio pranešimas apie sportą), COM/99/0644 final.
15. Europos Komisijos X generalinio direktorato informacija dėl Europos sporto modelio ir X generalinio direktorato darbinis dokumentas „Bendrijos veiksmų sporto srityje raida ir perspektyvos“, 1998 m.
